

1 Przyporządkuj podane postacie do właściwych opisów.

1. Był zwolennikiem ugody z caratem. Stał na czele Komisji Wyznań i Oświecenia Publicznego oraz był naczelnikiem rządu cywilnego Królestwa Polskiego. Doprowadził m.in. do oczyszczenia chłopów i równouprawnienia Żydów.
2. Należał do czołowych działaczy niepodległościowych. Był przywódcą Wiosny Ludów w Wielkim Księstwie Poznańskim oraz jednym z sygnatariuszy ugody w Jarosławcu. W czasie powstania styczniowego decyzją Rządu Narodowego pełnił funkcję dyktatora.
3. Na mocy decyzji Rządu Tymczasowego objął władzę wojskową w powstaniu listopadowym, a następnie ogłosił się jego dyktatorem. Brał udział w nieudanych rokowaniach z carem, a po ogłoszeniu powstania za narodowe złożył swój urząd.
4. Był emisariuszem Towarzystwa Demokratycznego Polskiego. Działał w Królestwie Polskim, gdzie prowadził działalność niepodległościową. W czasie powstania krakowskiego współpracował z Rządem Narodowym Rzeczypospolitej Polskiej.

A. Józef Chłopicki

B. Jakub Szela

C. Edward Dembowski

D. Aleksander Wielopolski

E. Ludwik Mierosławski

2 Przyporządkuj postaciom historycznym właściwe funkcje.

1. Konstanty Romanow
2. Józef Zajączek
3. Eduard Flottwell
4. Agenor Gołuchowski

A. pierwszy namiestnik Królestwa Polskiego

B. naczelny wódz wojska polskiego

C. namiestnik Galicji

D. nadprezydent Wielkiego Księstwa Poznańskiego

E. dyktator powstania listopadowego

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

3 Przyporządkuj zagadnienia historyczne do ziem polskich pod trzema zaborami.

1. zabór rosyjski
2. zabór pruski
3. zabór austriacki

A. Obradował sejm prowincjonalny, który mógł doradzać władcy w sprawach prowincji i opiniować przygotowane ustawy.

B. W polskich rękach pozostawiono sądownictwo i szkolnictwo.

C. Znaczną część mieszkańców wsi stanowili Ukraińcy, a miasteczek Żydzi.

D. Ziemia tego zaboru najszybciej ze wszystkich ziem polskich weszła na drogę kapitalizmu.

E. Funkcjonował polski Sejm Stanowy o bardzo ograniczonych uprawnieniach.

F. Był to najbardziej zróżnicowany pod względem etnicznym, językowym i religijnym obszar spośród dawnych ziem polskich.

1. _____ 2. _____ 3. _____

4 Przyporządkuj postacie historyczne do wydarzeń.

1. bitwy pod Chrobrzem i Grochowiskami
2. wprowadzenie stanu wojennego w Królestwie Polskim
3. utworzenie Legionu Polskiego w Rzymie
4. założenie Hôtel Lambert

A. Marian Langiewicz

B. Adam Mickiewicz

C. Iwan Paskiewicz

D. Adam Jerzy Czartoryski

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

5 Przedstaw okoliczności powstania Wielkiego Księstwa Poznańskiego oraz proces ograniczania jego autonomii w latach 1815–1849. (... / 2 p.)

6 Zaznacz właściwe dokończenie zdania. (... / 1 p.)

Likwidacja Rzeczypospolitej Krakowskiej nastąpiła w wyniku

A. represji po powstaniu listopadowym.

C. upadku powstania krakowskiego.

B. realizacji konwencji Alvenslebena.

D. stłumienia Wiosny Ludów w Galicji.

7 Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz literę „P” przy zdaniach prawdziwych, a „F” – przy fałszywych. (... / 1 p.)

1.	Na mocy decyzji kongresu wiedeńskiego na ziemiach polskich utworzono dwa suwerenne organizmy państwowe: Królestwo Polskie i Rzeczpospolitą Krakowską, które po powstaniu listopadowym zostały wcielone odpowiednio do Rosji i Austrii.	P	F
2.	Na mocy konstytucji z 1815 r. Królestwo Polskie stało się monarchią konstytucyjną z carem jako głową państwa na czele. Z tego powodu jego detronizacja w 1831 r. wywołała zerwanie unii polsko-rosyjskiej i otwarty konflikt zbrojny.	P	F
3.	Jedną z form politycznej aktywności Towarzystwa Demokratycznego Polskiego było wysyłanie do kraju emisariuszy, którzy tworzyli organizacje spiskowe i, jak np. Edward Dembowski, angażowali się w powstania zbrojne.	P	F

8 Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz literę „P” przy zdaniach prawdziwych, a „F” – przy fałszywych. (... / 1 p.)

1.	Nadana chłopom w czasach Księstwa Warszawskiego wolność osobista została utrzymana w Królestwie Polskim.	P	F
2.	Dzięki polityce rządu w 1830 r. Królestwo Polskie miało znaczny deficyt budżetowy.	P	F
3.	Najszybciej rozwijającym się miastem w Królestwie Polskim stała się Łódź.	P	F

9 Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz literę „P” przy zdaniach prawdziwych, a „F” – przy fałszywych. (... / 1 p.)

1.	Antoni Radziwiłł sprawował funkcję namiestnika królewskiego w Królestwie Galicji i Lodomerii.	P	F
2.	Gospodarka na ziemiach polskich w zaborze pruskim opierała się na rolnictwie.	P	F
3.	Nazwa Kresy była rozumiana w sensie cywilizacyjnym i terytorialnym jako kres cywilizacji łacińskiej.	P	F

10 Ustal kolejność chronologiczną podanych wydarzeń. W tym celu wpisz cyfry od 1 do 5, zaczynając od wydarzenia najwcześniejszego. (... / 1 p.)

___ branka

___ zwycięstwo pod Chrobrzem

___ powołanie na namiestnika Fiodora Berga

___ dekrety uwłaszczeniowe Rządu Tymczasowego

___ dyktatura Ludwika Mierosławskiego

- 11** Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz literę „P” przy zdaniach prawdziwych, a „F” – przy fałszywych. (... / 1 p.)

1.	Antoni Radziwiłł sprawował funkcję namiestnika królewskiego w Królestwie Galicji i Lodomerii.	P	F
2.	Gospodarka na ziemiach polskich w zaborze pruskim opierała się na rolnictwie.	P	F
3.	Nazwa Kresy była rozumiana w sensie cywilizacyjnym i terytorialnym jako kres cywilizacji łacińskiej.	P	F

- 12** Uporządkuj wydarzenia w kolejności chronologicznej od najwcześniejszego do najpóźniejszego. W tym celu wpisz w wolne miejsca cyfry od 1 do 4. (... / 1 p.)

- ___ bitwa pod Ostrołęką
___ ucieczka wielkiego księcia Konstantego z Warszawy
___ ogłoszenie powstania narodowego przez sejm Królestwa Polskiego
___ powstanie tajnego sprzysiężenia w Szkole Podchorążych Piechoty w Warszawie

- 13** Zapoznaj się z tekstami źródłowymi. Następnie wyjaśnij, z czego wynikają różnice między nimi. (... / 1 p.)

Alojzy Feliński Hymn, 1816 r.

*Boże! coś Polskę przez tak liczne wieki
Otaczał blaskiem potęgi i chwały,
I tarczą swojej zasłaniał opieki
Od nieszczęść, które przywalić ją miały;
Przed twe ołtarze zanosim błaganie.
Naszego Króla zachowaj nam Panie!
Źródło: „Gazeta Warszawska” 1816, nr 58.*

Modlitwa za Ojczyznę, 1861 r.

*Boże, coś Polskę przez tak długie wieki
Otaczał blaskiem potęgi i chwały,
Coś ją zasłaniał tarczą Twej opieki
Od nieszczęść, które przygnębić ją chciały –
Przed Twe ołtarze zanosim błaganie,
Ojczyznę, wolność racz nam wrócić Panie
Źródło: Śpiewy nabożne polskie 1861, zeszyt pierwszy, Warszawa 1916.*

- 14** Zapisz nazwy organizacji spiskowych, których dotyczą podane opisy. (... / 2 p.)

A. Tajna organizacja składająca się głównie z młodych oficerów i podchorążych, a także cywilnych patriotów. Jej przywódcą był instruktor w warszawskiej szkole wojskowej. Członkowie związku dążyli do uniezależnienia Królestwa Polskiego od Rosji, a najbardziej radykalni planowali zabicie cara.

B. Półjawna organizacja patriotyczna zrzeszająca dużą część polskiej masonerii, kierowana przez Waleriana Łukasińskiego. Działała w Królestwie Polskim, na Litwie oraz w zaborze pruskim. Jej członkowie głosili hasło „utrzymania narodowości” i odrębności Polski od Rosji.

- 15** Wykonaj polecenia. (... / 2 p.)

a) Z podanych miejsc bitew podkreśl dwie miejscowości, które były związane z walkami w okresie powstania listopadowego.

Poznań, Ostrołęka, Sokołowo, Miłosław, Dębe Wielkie

b) Wymień dwa państwa, do których wyemigrowali Polacy po klęsce powstania listopadowego.

- 16** Zapoznaj się z tekstem źródłowym, a następnie podaj skutki opisanego wydarzenia. (... / 1 p.)

Opowiadali starsi, że czerniawa należąca do rabacji szła od wsi do wsi i wszędzie zabierała chłopów ze sobą, i w ten sposób tworzyła się coraz większa banda, a jakby nie chciał kto z nimi iść, to bili i zabijali. Ale w każdej wsi było dość takich, co chętnie do nich przystawali: jedni dla rabunku, inni chowali różne zemsty za państyczynę, a zresztą robiła swoje wódka, bo gdzie zdybali karcznię, to pili, co się dało, a czego nie wypili, to po pijanemu rozbijali i wylewali.

Wiek XIX w źródłach, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1998, s. 221.

17 Zaznacz wydarzenia, którego dotyczą Galicji.

(... / 1 p.)

- A. wydanie przez zaborcę dekretu o uwłaszczeniu chłopów
- B. wysłanie petycji z prośbą o polonizację urzędów i szkół
- C. utworzenie oddziałów Gwardii Narodowej
- D. zwycięstwa Polaków w walkach pod Miłosławiem i Sokołowem
- E. powstanie Komitetu Narodowego
- F. utworzenie obozów wojskowych

18 Zaznacz właściwe dokończenie zdania.

(... / 1 p.)

Słowa: *Dlatego też, panowie [...] porzućcie marzenia!* car Aleksander II skierował do Polaków podczas pobytu w Warszawie w roku

A.	B.	C.	D.
1852.	1853.	1855.	1856.

19 Przeczytaj tekst źródłowy. Następnie na podstawie tekstu i wiedzy własnej wyjaśnij, na czym polegało uwłaszczenie chłopów na Śląsku w zaborze pruskim.

(... / 1 p.)

Ustawa regulacyjna do ziemian i chłopów Śląska z 14 IX 1811 r.

1. Posiadłości włościańskie nie nadane dotąd na własność mają być zamienione we własność w myśl przepisów i pod warunkami zawartymi w niniejszym rozporządzeniu, przywiązane zaś do nich powinności i uprawnienia mają być zniesione za wzajemnym słusznym odszkodowaniem. Celem uniknięcia wszelkich wątpliwości i nieporządków stanowimy jednak wyraźnie, że żaden posiadacz owych gospodarstw włościańskich nie ma samowolnie brać ich na własność ani też odmawiać dotychczasowych zobowiązań do świadczenia robocizn i danin, dopóki nie zostanie określone odszkodowanie w myśl poniższych przepisów, czy to w drodze ugody, czy też przez wyznaczone władze, a to pod karą przez prawo ustanowioną za niedozwoloną samowolę.

Źródło: M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, *Wiek XIX w źródłach*, Warszawa 2002, s. 156.